

Sygn. akt VI Ga 147/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Sędziowie: SSO Renata Bober

SSO Beata Hass- Kloc (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółki z o.o. w Ś.

przeciwko : (...) S.A. w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie V Wydziału Gospodarczego z dnia 31 stycznia 2014 r., sygn. akt V GC 591/13 upr

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda (...) Spółki z o.o. w Ś. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt **VI Ga 147/14**

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 lipca 2014 r.

Dnia 31 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział

V Gospodarczy w sprawie z powództwa (...) Spółka z o.o. w Ś. przeciwko (...) S.A. w S. o zapłatę kwoty 3.038,10 zł, sygn. akt V GC 591/13, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.038,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2013 r. do dnia zapłaty (pkt I), w pozostałym zakresie umorzył postępowanie (pkt II) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 717,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 600,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, iż powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 3.038,10 zł wraz

z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Na uzasadnienie swojego roszczenia powód podał, iż poszkodowani w wyniku wypadku drogowego D. S. i B. S. na podstawie umowy cesji wierzytelności

z dnia 24 kwietnia 2013 r. przenieśli na powoda wierzytelność w zakresie zwrotu kosztów najmu samochodu zastępczego. Sprawca szkody w pojeździe będącym własnością poszkodowanych posiadał ubezpieczenie OC w pozwanej firmie. Pozwany nie uznał w całości roszczenia powoda i stąd konieczność wystąpienia z pozwem.

Od wydanego przez Sąd Rejonowy w Krośnie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany złożył sprzeciw wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Podniósł, iż średnia stawka dzienna najmu pojazdu odbiega od stawek za najem samochodu obowiązujących w rejonie zamieszkania poszkodowanych a czas najmu pojazdu przekraczał technologicznie uzasadniony czas naprawy.

W ocenie Sądu I instancji powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Sąd wskazał, iż stan faktyczny w istotnej części nie jest sporny pomiędzy stronami. Zgodnie z ustaleniami Sądu, istotnie doszło do podpisania przez poszkodowanych D. S. i B. S. umowy najmu pojazdu zastępczego z powodem. Poszkodowani dokonali też cesji wierzytelności w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na rzecz powoda. Poszkodowany B. S. złożył też oświadczenie o konieczności wynajmu auta zastępczego w związku z potrzebą dojazdu do pracy i użytku codziennego w związku z niepełnosprawnością syna D. S.. Czas trwania umowy najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość wynagrodzenia za najem pojazdu zostały udokumentowane fakturą z dnia 29 maja 2013 r.

i oświadczeniem z dnia 13 maja 2013 r. oraz protokołem zdawczo-odbiorczym pojazdu z dnia 13 maja 2013 r. Pismem przewodnim o zapłatę powód wezwał pozwanego do zapłaty należności. Pozwany nie uznał roszczenia powoda pomimo ponownego wezwania pismem z dnia 29 sierpnia 2013 r.

W ocenie Sądu I instancji zasadność najmu pojazdu zastępczego została wykazana w sposób należyty zeznaniami świadka B. S., który wskazał, iż samochód był konieczny w celu dojazdu do pracy jego niepełnosprawnego syna D., a czas trwania najmu był krótszy niż czas naprawy, gdyż poszkodowany obawiał się kradzieży samochodu. Przedłużający się czas naprawy pojazdu wynikał zaś z trudności porozumienia się serwisu z zakładem ubezpieczeń co do zakresu naprawy. Sąd Rejonowy nadto oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność średniej stawki wynajmu samochodu, gdyż dowód taki nie byłby przydatny do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. W ocenie Sądu wniosek dowodowy został zgłoszony wyłącznie na potrzeby niniejszego procesu i zmierzał do przedłużenia postępowania. Dodatkowo zdaniem Sądu pozwany nie wykazał chociażby przykładowo, że stawki czynszu najmu wynoszą u innych usługodawców kwotę niższą niż wynikającą z umowy zawartej przez poszkodowanych. Nie wskazał też usługodawców, z których usług mogliby korzystać poszkodowani, ani, że mieli oni jakąkolwiek faktyczną możliwość wyboru firmy oferującej wynajem pojazdu zastępczego. Powód zaś wykazał korespondencją emaliową, fakturami i decyzjami pozwanego fakt zaakceptowania przez niego stawek najmu pojazdu zastępczego. Sąd oddalił także wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia technologicznie uzasadnionego czasu naprawy pojazdu albowiem czas najmu pojazdu zastępczego był krótszy niż czas naprawy pojazdu uszkodzonego, a pozwany przyczynił się do przedłużenia czasu naprawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji na podstawie art. 822 k.c. orzekł jak w pkt I wyroku. Sąd umorzył postępowanie co do części ustawowych odsetek, a to na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., gdyż powód uwzględniając zarzut pozwanego co do terminu wymagalności roszczenia, ograniczył żądanie pozwu. W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3

w zw. z art. 99 k.p.c.

Pismem z dnia 17 marca 2014 r. pozwany złożył apelację od powyższego wyroku zaskarżając w/w wyrok w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania za obie instancje.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

I. naruszenie prawa materialnego, a to:

1. przepisu art. 361 § 1 k.c. poprzez niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, że: wynajęcie samochodu zastępczego na okres 19 dni pozostaje w całości w związku przyczynowym z zdarzeniem, a w konsekwencji koszt takiego wynajęcia samochodu mieści się w ramach odszkodowania z tytułu naprawienia szkody, pomimo, że powód nie udowodnił w całości tego roszczenia.
2. przepisu art. 6 k.c., poprzez niewłaściwą wykładnię skutkującą zasadzeniem odszkodowania, którego wysokości powód nie udowodni, a nadto nie udowodnił, że przysługuje mu legitymacja procesowa czynna.

II. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, a to:

1. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, tj. przyjęcie na podstawie zeznań świadka, poszkodowanego B. S., że warsztat naprawczy miał trudności z porozumieniem się z pozwanym, co nie znajduje potwierdzenia w aktach szkodowych pozwanego. Sąd dowolnie przyjął także, że wnioski dowodowe pozwanego zmierzały do przewleczenia postępowania, mimo, że w istocie zmierzały do zbadania istoty sprawy i że pozwany nie kwestionował w likwidacji szkody wysokości stawki dobowej za wynajem, zatem nie miał prawa jej kwestionowania w postępowaniu sądowym.

W uzasadnieniu powyższego skarżący wskazał, że w uzasadnieniu wyroku, Sąd I instancji nie odniósł się do zarzutu pozwanego o braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wskazał, że osoba, która podpisała umowę cesji w imieniu powoda nie była do tego upoważniona. Odnosząc się do naruszenia art. 6 k.c. przez Sąd Rejonowy, skarżący wskazał, iż powód dochodził pozwem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na podstawie faktury VAT. Skarżący kwestionował w procesie zarówno czas najmu jak i opłatę za najem twierdząc, że samochód mógł być z uwagi na zakres uszkodzeń eksploatowany aż do ustalenia kosztów i terminów naprawy. Skarżący wskazuje, że zarzucał także w toku postępowania, że faktyczny okres najmu nie pozostaje w związku ze szkodą, skoro poszkodowany nie wynajmował pojazdu, w czasie gdy pojazd znajdował się w warsztacie. Tymczasem Sąd I instancji uznał, że wnioski dowodowe pozwanego zmierzały wyłącznie do przewleczenia postępowania. Dodatkowo skarżący nadmienił, iż po stronie powoda nastąpiło skupienie dwóch ról, z jednej strony powód jednostronnie ustala stawkę za dobę najmu albowiem jest wynajmującym pojazd zastępczy, a jednocześnie na podstawie umowy cesji jest uprawniony do żądania odszkodowania. Skupienie obu ról prowadzi do możliwości jednostronnego narzucania kosztów najmu, nawet bez uzgodnienia z poszkodowanym.

Odnosząc się do naruszenia art. 361 k.c. przez Sąd I instancji skarżący wskazał, że odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego obejmuje ekonomicznie i technologicznie uzasadniony okres przestoju, okres ten ustala się w oparciu o podaną przez producenta pojazdu technologię naprawy określającą czas niezbędny do usunięcia uszkodzeń. Sąd

I instancji przyjął, że poszkodowany miał prawo wynająć pojazd zastępczy przez okres 19 dni przy stawce ustalonej przez powoda. Sąd odrzucił wszelką polemikę i zarzuty pozwanego w tym zarzut, że uszkodzony pojazd mógł być eksploatowany i właściwa organizacja naprawy pozwoliłaby na znaczne ograniczenie czasu postoju pojazdu w warsztacie naprawczym.

Zdaniem skarżącego w świetle powyższego przyjęcie, że powód udowodnił swoje roszczenie jest niezgodne z art. 6 k.c. Zaskarżone orzeczenie jest także skutkiem dowolnej oceny materiału dowodowego, dokonanej wbrew wskazaniom art. 233 § 1 k.c. Mianowicie Sąd I instancji przyjął, że pozwany nie kwestionował stawki za najem w postępowaniu likwidacyjnym co stało się jednym z argumentów dla wykazania zasadności roszczenia powoda mimo odmiennego stanowiska pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Niezgodnie z regułami 233 § 1 k.p.c. Sąd na podstawie zeznania poszkodowanego, uznał, że warsztat naprawczy nie mógł porozumieć się

z pozwanym.

W odpowiedzi na powyższe powód pismem z dnia 15 maja 2014 r. wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Zdaniem powoda wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy i nie można mu zarzucić naruszenie prawa materialnego i procesowego, które mogłoby mieć wpływ na wynik sprawy. Wbrew zarzutom podniesionym przez pozwanego, strona powodowa w sposób wystarczający udowodniła konieczność najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanych jak również zasadność ustalonej przez powoda stawki za najem pojazdu zastępczego. Ponadto zdaniem powoda Sąd Rejonowy trafnie przyjął, iż stawka najmu pojazdu zastępczego nie budzi wątpliwości w związku z czym oddalił wniosek dowodowy pozwanego z opinii biegłego na tą okoliczność. Stawka ta, została zaakceptowana przez poszkodowanych, którzy najęli pojazd zastępczy odpowiadający klasie własnego pojazdu. Pozwany nadto nie wykazał twierdzeń, iż stawka za najem pojazdu zastępczego stosowana przez powoda jest stawką zawyżoną, ani nie wskazał chociażby przykładowo, że stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego u innych usługodawców są niższe, aniżeli wynikające z umowy zawartej pomiędzy poszkodowanymi, a powodem. Ponadto pozwany w toku postępowania przed Sądem I instancji nie kwestionował postanowienia sądu o oddaleniu wniosku dowodowego z opinii biegłego skoro brak jest zastrzeżenia o którym mowa w art. 162 k.p.c.

Powód nadmieniał także, iż jego legitymacja czynna do występowania w przedmiotowej sprawie została wykazana poprzez przedłożenie w toku procesu Sądowi I instancji pełnomocnictwa pracownika powoda upoważniającego go do zawarcia z poszkodowanymi umowy cesji wierzytelności.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wydał prawidłowe rozstrzygnięcie znajdujące oparcie zarówno w obowiązujących przepisach prawa jak i w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd drugiej instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów postępowania, polegających na nie rozpoznaniu kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, skutkujących koniecznością zmiany lub uchylecia zaskarżonego wyroku.

Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów Sąd I instancji zbadał wiarygodność i moc dowodów zgromadzonych w sprawie, dokonując ich oceny według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W tym zakresie Sąd przyjął, mając na uwadze zeznanie świadka - poszkodowanego B. S., iż warsztat naprawczy miał trudności z porozumieniem się z pozwanym, co znalazło odzwierciedlenie w materiale zebranym w sprawie. Natomiast jeżeli chodzi o kwestie dowodu z opinii biegłego, to należy nadmienić, że strona pozwana nie była obecna na rozprawie, na której Sąd I instancji wydał przedmiotowe rozstrzygnięcie i w tym zakresie nie złożyła stosownego zastrzeżenia w myśl art. 162 k.p.c.

W tych okolicznościach wypada zauważyć, że prekluzja dotycząca zwrócenia przez stronę uwagi sądu na uchybienia przepisom postępowania ma charakter bezwzględny, przy czym nie ma znaczenia, czy przepisy, które zostały naruszone miały lub mogły mieć wpływ na treść orzeczenia. Fakt nieobecności pełnomocnika pozwanego na rozprawie w dniu 31.01.2014r. (k. 264) nie może sanować powyższego, albowiem w ten sposób doszłoby do obejścia terminu wskazanego w art. 162 kpc, gdyby w takim przypadku strona mogła dopiero w apelacji zarzucić naruszenie przepisów postępowania do czego była zobligowana na posiedzeniu toczącym się przed Sądem I instancji.

W związku z tym, wszelkie zarzuty podnoszone w apelacji co do zasadności wniosku dowodowego w przedmiocie opinii biegłego i jego istoty dla rozpoznania sprawy są spóźnione.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego zawartych w apelacji, na wstępie rozważań należy nadmienić, iż w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z odpowiedzialnością gwarancyjną zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu przy ubezpieczeniu OC konieczne jest sięgnięcie do ogólnych reguł kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c. Reguły te, nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Oceny czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy.

Należy podzielić stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.04.2002r. sygn. akt I CKN 1466/09, że w przedmiocie obowiązku poszkodowanego współdziałania z dłużnikiem przy wykorzystaniu zobowiązania nie ma on obowiązku poszukiwania sprzedawców oferujących swoje usługi najtaniej.

Poszkodowanemu przysługuje także wybór odpowiedniego warsztatu naprawczego, któremu powierzy dokonanie naprawy uszkodzonego pojazdu. Poszkodowany co do zasady może podejmować w tym zakresie autonomiczną decyzję (por. uchwała SN z dn. 13.06.2003r., sygn. akt III CZP 32/03).

W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 r., IV CKN 672/2003).

Poza tym nie jest konieczne udowodnienie, że samochód jest potrzebny w życiu codziennym, bowiem posiadanie samochodu nie jest luksusem, a rzeczą typową. Szkada poszkodowanego wyraża się więc w pozbawieniu go możliwości korzystania z samochodu (podobnie Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 24.06.2009r., sygn. akt V Ca 1125/09).

Ponadto zgodnie z dominującym poglądem odwołującym się do art. 805 § 2 pkt 1 i art. 822 § 1 k.c., ubezpieczyciel zobowiązany jest do naprawienia szkody w formie zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej. (por. wyroki SN z dnia 29 lutego 2002 r, V CKN 903/00, OSNC 2003, nr 1, poz.1 5 oraz z dnia 17 maja 2007 r., III CZP 150/06 OSNC, nr. 10, poz. 144).

Mówiąc o granicach odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu poniesionych przez poszkodowanego kosztów najmu pojazdu zastępczego, należy zaznaczyć, iż w powyższych granicach muszą mieścić się wydatki zmierzające do wyłączenia lub ograniczenia szkody i niewątpliwie są nimi koszty wynajmu pojazdu zastępczego w celu dojazdu do pracy ponieważ zapobiegają utracie określonych dochodów lub poniesieniu wydatków, które by nie zaistniały, gdyby szkody nie wyrządzone. Sąd I instancji prawidłowo wskazał na zasadność najmu pojazdu zastępczego, która została wykazana w sposób należyty m. in. zeznaniami świadka B. S., który nadmienił, iż samochód był konieczny w celu dojazdu do pracy jego niepełnosprawnego syna D., a czas trwania najmu był krótszy niż czas naprawy. Przedłużający się czas naprawy pojazdu wynikał zaś z trudności porozumienia się serwisu z zakładem ubezpieczeń co do zakresu naprawy.

Odnosnie wysokości odszkodowania jakie zostało zasądzone na rzecz strony powodowej to należy zauważyć, że przedmiotowy pojazd - jak wskazuje materiał dowodowy zgromadzony w sprawie - został oddany do warsztatu 24 kwietnia 2013 r. i od tego momentu nastąpił okres użytkowania pojazdu zastępczego. Z akt sprawy wynika ponadto, iż poszkodowany pojazd zdał wcześniej niż trwała naprawa i tylko za taki okres tj. 19 dni, powód żąda wynagrodzenia co również ma odzwierciedlenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. W związku z powyższym dywagacje strony pozwanej w zakresie późnego przyjęcia do warsztatu w celu dokonania naprawy nie mają tutaj żadnego znaczenia.

Ponadto legitymacja powoda do występowania z powództwem w przedmiotowej sprawie wynikała z umowy cesji wierzytelności z dnia 24 kwietnia 2013 r. zawartej pomiędzy poszkodowanymi a powodem, za którego działał jego pracownik w pełni umocowany i upoważniony do zawierania umów w imieniu powodowej spółki, którego pełnomocnictwo zostało przedłożone w toku procesu przed Sądem I instancji.

W przedmiotowej sprawie powód zobligowany był stosownie do dyspozycji art. 6 k.c. do wykazania, że dochodzone przez niego roszczenie przysługuje mu wobec pozwanego. Zdaniem Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, iż powód wykazał w pełni konieczność najmu pojazdu zastępczego. W związku z tym zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 361 § 1 k.c. oraz art. 6 k.c. należy uznać za chybiony.

Na koniec Sąd Okręgowy uznał w okolicznościach niniejszej sprawy, iż brak było podstaw do rozpoznania przedmiotowego roszczenia na podstawie art. 505¹ kpc, albowiem sformułowanie „z umowy” oznacza, że nie należą do postępowania uproszczonego sprawy – nawet wówczas, gdy wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10.000,00 zł – w których podłożem roszczeń są czyny niedozwolone – co ma miejsce w tym przypadku.

Podstawą dochodzonego przeciwko pozwanemu roszczenia nie jest bowiem umowny przelew wierzytelności na rzecz powoda, bowiem z chwilą dokonania cesji nastąpił tylko skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego cedenta przysługującej wcześniej cedentowi wierzytelności wobec jego dłużnika; a więc wstąpienie następcy pozwanego pod tytułem szczególnym nie pozbawia przysługującego już następcy prawnemu roszczenia jego dotychczasowego charakteru.

Podsumowując powyższe Sąd oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. o czym orzekł w pkt I sentencji orzeczenia. W przedmiocie kosztów orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. i art. 108 k.p.c., jak w pkt II orzeczenia.